

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за січень–вересень 2015 року

(Головне управління статистики у Кіровоградській області повідомляє)

Промисловість

У вересні 2015р. порівняно з попереднім місяцем та вереснем 2014р. індекс промислової продукції становив відповідно 121,6% та 76,8%, за підсумками 9 місяців 2015р. – 79%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у січні–вересні 2015р. порівняно з січнем–вереснем 2014р. обсяг виробництва продукції скоротився на 2,1%, у т.ч. у добуванні руд кольорових металів – на 11,9%. Водночас у добуванні каменю, піску та глини обсяги продукції збільшилися на 28,3%.

На підприємствах **переробної промисловості** у січні–вересні 2015р. порівняно з січнем–вереснем 2014р. індекс промислової продукції становив 72,9%.

У виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів випуск промислової продукції порівняно з січнем–вереснем 2014р. зменшився на 42,4%, у т.ч. у виробництві олії та тваринних жирів – на 48,8%, інших харчових продуктів – на 33,9%, хліба, хлібобулочних і борошняних виробів – на 32,4%, м'яса та м'ясних продуктів – на 12,4%, продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 5,6%, молочних продуктів – на 0,9%.

У січні–вересні 2015р. порівняно з січнем–вереснем 2014р. спостерігалось скорочення виробництва олії соняшникової нерафінованої та її фракцій на 277,3 тис.т, олії соняшникової та її фракцій, рафінованої – на 18,6 тис.т, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 5191 т, олії соєвої нерафінованої та її фракцій – на 3669 т, круп – на 2376 т, виробів кондитерських цукрових, що не містять какао – на 2311 т, виробів ковбасних – на 1071 т, м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 1007 т, печива солодкого і вафель – на 593 т, кормів готових для тварин, що утримують на фермах, крім борошна та гранул із люцерни – на 399 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, листкових, рулетів з маком, рогаликів тощо) – на 391 т, м'яса великої рогатої худоби замороженого – на 244 т, напоїв безалкогольних – на 226,2 тис.дал, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 221 т, м'яса свиней замороженого та субпродуктів харчових великої рогатої худоби, свиней, баранів, овець, кіз, коней, інших тварин родини конячих, свіжих чи охолоджених – на 149 т, сирів жирних – на 49 т, тортів – на 32 т.

Водночас зросло виробництво борошна на 3088 т, горіхів, арахісу та насіння, смажених, солених чи приготованих в інший спосіб – на 305 т.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів приріст виробництва продукції становив 5,3%, у т.ч. у виробництві одягу – 7,4%.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності у січні–вересні 2015р. індекс промислової продукції зріс на 9,8%, у т.ч. у лісопилльному та стругальному виробництві – на 22,1%.

У машинобудуванні випуск промислової продукції у січні–вересні 2015р. порівняно з січнем–вереснем 2014р. зріс на 8,9%, у т.ч. у виробництві інших машин і устаткування спеціального призначення – у 10,6 раза, машин та устаткування для сільського та лісового господарства – на 38,6%, електродвигунів, генераторів, трансформаторів, електророзподільчої та контрольної апаратури – на 7,1%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, індекс промислової продукції у січні–вересні 2015р. становив 93,5%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 97%, гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 89%.

У виробництві, передачі та розподіленні електроенергії індекс промислової продукції у січні–вересні 2015р. становив 87,5%.

Сільське господарство

У січні–вересні 2015р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з січнем–вереснем 2014р. склав 90%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 84,1%, у господарствах населення – 98,5%.

Рослинництво. За січень–вересень 2015р. індекс обсягу виробництва продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2014р. склав 88,2%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 83%, у господарствах населення – 98,8%.

На 1 жовтня п.р. господарствами всіх категорій зернові та зернобобові культури (включаючи кукурудзу) скошено й обмолочено на площі 582,4 тис.га, що складає 71,7% площі посіву зернових культур, (включаючи кукурудзу), посіяних під урожай 2015р. (торік – 74,5% таких площ). Із зібраної площі одержано 2102,9 тис.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 15,9% менше ніж на 1 жовтня 2014р., у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 1599,6 тис.т (на 18,9% менше), господарствами населення – 503,3 тис.т (на 5% менше).

Найбільші намолоти зерна одержано сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) Олександрійського (171,7 тис.т), Новоукраїнського (139,3 тис.т), Знам'янського (115,3 тис.т) та Петрівського (101,5 тис.т) районів.

У загальному валовому зборі зернових і зернобобових культур 66% становить виробництво озимих зернових культур (1387,2 тис.т). Валовий збір пшениці озимої (1145,8 тис.т або 82,6% у структурі озимих зернових культур) порівняно з початком жовтня 2014р. збільшився на 6,7% за рахунок збільшення площі збирання на 26,6% (304,3 тис.га), при середній врожайності 37,6 ц з 1 га. Ячменю озимого (239,7 тис.т) зібрано на 25,4% менше, як за рахунок зменшення площі збирання на 10,4% (80,8 тис.га), так і за рахунок зниження врожайності на 16,6% (29,7 ц з 1 га).

Станом на 1 жовтня п.р. зібрано 715,7 тис.т ярих зернових культур, що в 1,5 раза менше ніж на 1 жовтня 2014р., з них 474,7 тис.т – кукурудзи на зерно (в 1,8 раза менше). Зменшення обсягу виробництва кукурудзи зумовлено

зменшенням площі збирання в 1,7 раза або на 70,5 тис.га (101,7 тис.га) та середньої врожайності кукурудзи на зерно на 2,1 ц з 1 га або на 4,3% (46,7 ц з 1 га).

На початок жовтня господарствами всіх категорій отримано 888,4 тис.т насіння соняшнику (торік – 900,7 тис.т), при середній врожайності 21,2 ц з 1 га (торік – 21,5 ц з 1 га).

Ріпак (озимий і ярий) зібрано на площі 23,4 тис.га, що складає 98,7% площ, посіяних під урожай 2015р., його валовий збір становив 51 тис.т, що у 2,2 раза менше ніж торік, а середня врожайність – 21,9 ц з 1 га (торік – 22,5 ц з 1 га).

Сої зібрано 178,3 тис.т (на 7,3% більше) з площі 107,1 тис.га (60,8% площ, що підлягають до збирання) при середній врожайності 16,6 ц з 1 га (торік – 15,5 ц).

Всіма категоріями господарств накопано 495,2 тис.т картоплі, що на 8,7% менше ніж на 1 жовтня 2014р., це обумовлено зменшенням середньої врожайності з 135 ц до 126 ц з 1 га. Виробництво овочів відкритого ґрунту (214,1 тис.т) зросло проти минулорічного на 2,6% за рахунок збільшення площі збирання на 0,4 тис.га або на 2,6% (15,7 тис.га).

Загальне виробництво плодоягідної продукції (24,7 тис.т) зросло порівняно з початком жовтня 2014р. в 1,5 раза за рахунок збільшення середньої врожайності з 1 га площі насаджень у плодоносному віці на 24,1 ц. Господарствами населення одержано 99,9% обсягу виробництва картоплі, по 98,4% – овочів, плодів та ягід, відповідно.

Станом на 1 жовтня п.р. сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) під посіви озимих культур підготовлено 261 тис.га площ (на 12,8% менше ніж на початок жовтня 2014р.), оранку на зяб проведено на площі 204,1 тис.га (на 3,4% більше). Озимі на зерно та зелений корм, включаючи ріпак, під урожай 2016р. посіяно на площі 211 тис.га, що на 16,1% менше ніж на початок жовтня 2014р., у т.ч. зернові на зерно – 176,8 тис. га (на 17,3% менше), ріпак озимий на зерно – 29,7 тис.га (на 16,6% менше.). Під посіви цих культур внесено 83,7 тис.ц мінеральних (у поживних речовинах) і 18,9 тис.т органічних добрив. У розрахунку на 1 га посівної площі було внесено 39,7 кг мінеральних і 0,1 т органічних добрив.

Тваринництво. У січні–вересні п.р. індекс обсягу виробництва продукції тваринництва порівняно з відповідним періодом 2014р. становив 98,3%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 99,7%, у господарствах населення – 97,9%.

Виробництво м'яса господарствами усіх категорій у січні–вересні 2015р. склало 51 тис.т та порівняно з січнем–вереснем 2014р. зменшилося на 0,5 тис.т або на 1%. У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 82,6% (у січні–вересні 2014р. – 76,9%), великої рогатої худоби – 14,3% (17,8%), птиці всіх видів – 2,7% (5%).

У січні–вересні 2015р. обсяг вирощування худоби та птиці сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) становив 16,2 тис.т, що на 4,3% більше ніж у січні–вересні 2014р., у т.ч. великої рогатої худоби – 2,6 тис.т (на 1,4% більше), свиней – 13,4 тис.т (на 5,7% більше), птиці – 0,1 тис.т (в 1,7 раза менше). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі збільшилися на 5,9%, свиней – зменшилися на 4,9% і становили відповідно 504 г та 390 г.

Співвідношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 108,6% (у січні–вересні 2014р. – 97,9%).

У січні–вересні п.р. загальне виробництво молока порівняно з відповідним періодом 2014р. зменшилося на 4,3% і склало 254,4 тис.т, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 3,9% (39 тис.т), господарствах населення – на 4,3% (215,4 тис.т).

Порівняно з січнем–вереснем 2014р. в аграрних підприємствах (крім малих) середній надій молока від однієї корови, що була в наявності на початок 2015р., збільшився на 111 кг (на 2,8%) і становив 4036 кг.

Загальне виробництво яєць від птиці всіх видів у січні–вересні 2015р. порівняно з січнем–вереснем 2014р. збільшилося на 2,3% і склало 426,2 млн.шт., у т.ч. в господарствах населення – на 6% (341,4 млн.шт.), сільськогосподарських підприємствах – зменшилося на 10,3% (84,8 млн.шт.). Несучість курей–несучок у січні–вересні 2015р. склала 227 яєць проти 225 – у січні–вересні 2014р. Виробництвом яєць займалися сільськогосподарські підприємства (крім малих) 9 районів області.

Загальна чисельність поголів'я великої рогатої худоби становила 123,6 тис. голів (на 8,5% менше ніж на 1 жовтня 2014р.), у т.ч. корів – 61,3 тис. голів (на 6% менше), свиней – 269,4 тис. голів (на 0,1% менше), овець та кіз – 51,3 тис. голів (на 8,7% менше), птиці – 6226,6 тис. голів (на 4,8% більше).

Порівняно з показниками на 1 жовтня 2014р. в аграрних підприємствах (крім малих) зменшилася чисельність поголів'я великої рогатої худоби на 2%, у т.ч. корів – на 1,1%, овець та кіз – на 14%, птиці – на 18,2%, водночас чисельність поголів'я свиней збільшилася на 8,9%.

На початок жовтня 2015р. населенням утримувалося 77,3% загальної чисельності великої рогатої худоби (на 1 жовтня 2014р. – 78,8%), у т.ч. корів – 83,4% (84,2%), свиней – 47,6% (51,9%), овець і кіз – 88,3% (87,5%), птиці всіх видів – 95,6% (94,3%).

В аграрних підприємствах (крім малих), що займалися тваринництвом, станом на 1 жовтня 2015р. було в наявності кормів усіх видів 66,8 тис.т корм.од, що на 8,4% менше ніж на 1 жовтня 2014р., у т.ч. концентрованих – 22 тис.т корм.од (на 2,2% менше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 9,6 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 3,2 ц корм.од (на 1 жовтня 2014р. відповідно 10,7 ц та 3,3 ц корм.од).

За січень–вересень 2015р. аграрними підприємствами (крім малих) отримано дотацій на продукцію тваринництва, яка реалізована переробним

підприємствам, на суму 153,6 тис.грн., у т.ч. за худобу – 2,9 тис.грн., за молоко – 150,7 тис.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої продукції за січень–вересень п.р. порівняно з відповідним періодом 2014р. збільшився в 1,6 раза, у т.ч. продукції рослинництва – в 1,6 раза, продукції тваринництва – на 1,6%.

Порівняно з січнем–вереснем 2014р. загальні обсяги продажу худоби та птиці збільшили аграрні підприємства (крім малих) 7 районів, з них значно – Олександрівського та Знам'янського районів.

Продаж молока та молочних продуктів збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) 6 районів, з них суттєво – Олександрівського, Світловодського та Ульяновського районів.

Продаж яєць збільшили підприємства Петрівського та Ульяновського районів із 6 районів області, які займалися реалізацією яєць.

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) за всіма напрямками реалізації за січень–вересень 2015р. порівняно з відповідним періодом 2014р. зросли в 1,8 раза, у т.ч. продукції рослинництва – в 1,8 раза, тваринництва – на 36,8%.

Надходження продукції тваринництва на переробні підприємства. За січень–вересень 2015р. від усіх категорій сільськогосподарських товаровиробників на переробні підприємства області надійшло 10,2 тис.т живої ваги худоби та птиці, що на 21,4% менше порівняно з січнем–вереснем 2014р., та 4,5 тис.т молока та молочних продуктів (в 2,7 раза менше).

Із загального обсягу надходжень переробними підприємствами від усіх категорій сільськогосподарських товаровиробників за січень–вересень 2015р. закуплено 8,6 тис.т живої ваги худоби та птиці (на 31,1% менше ніж за відповідний період торік) та 4,5 тис.т молока та молочних продуктів (в 2,7 раза менше).

Наявність зерна та насіння соняшнику. Станом на 1 жовтня 2015р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур було в наявності 1469,1 тис.т зерна (на 4,3% більше ніж на 1 жовтня 2014р.), у т.ч. 867,5 тис.т пшениці, 180,9 тис.т ячменю, 368 тис.т кукурудзи, 1,3 тис.т жита. Безпосередньо у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) зберігалось 963,9 тис.т зерна (на 4,4% більше), у т.ч. 543,8 тис.т пшениці, 219,6 тис.т кукурудзи, 158 тис.т ячменю, 1 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 505,2 тис.т зерна (на 4% більше), у т.ч. зернозберігаючі – 455,7 тис.т (на 12% більше).

Запаси насіння соняшнику становили 621,1 тис.т (на 7,7% більше ніж на 1 жовтня 2014р.), з них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) зберігалось 369,7 тис.т (на 1% менше), на підприємствах, що здійснюють його зберігання та переробку, – 251,4 тис.т (на 23,6% більше).

Будівництво

За січень–вересень 2015р. підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 347,8 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–вересні 2015р. порівняно з відповідним періодом 2014р. становив 81,6%.

За характером будівництва обсяги робіт розподілились наступним чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння – 70,1% загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонту (17,4% та 12,5% відповідно).

Транспорт та зв'язок

У січні–вересні 2015р. підприємствами транспорту перевезено вантажів на 2,1% більше ніж у січні–вересні 2014р., вантажооборот зріс на 10%.

Залізницею у січні–вересні п.р. перевезено 4481,3 тис.т вантажів, що на 6,1% менше ніж у січні–вересні 2014р. Зменшилося відправлення основних номенклатурних груп вантажів: кам'яного вугілля (на 91,7%), брухту чорних металів (на 28,6%), нафти і нафтопродуктів (на 28,3%), кольорової руди (на 12,6%), лісових вантажів (на 7,7%), будівельних матеріалів (на 1,8%), зерна і продуктів перемолю (на 0,9%). Разом з цим збільшилося відправлення хімічного і мінерального добрива на 52,7%. Вантажооборот залізничного транспорту у січні–вересні 2015р. склав 21473,7 млн.ткм, що на 10% більше ніж у січні–вересні 2014р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–вересні 2015р. перевезено 3204,4 тис.т вантажів, що на 16,4% більше січня–вересня 2014р., вантажооборот збільшився на 8,1% і становив 524,8 млн.ткм.

Перевезення пасажирів всіма видами транспорту у січні–вересні 2015р. порівняно з відповідним періодом минулого року збільшилося на 9,5%, пасажирооборот зріс на 0,4% .

Серед міст і районів області наростили обсяги перевезень пасажирів 11 територій, пасажирооборот – 5 територій, знизили ці показники 11 та 17 територій відповідно.

На автомобільних шляхах та дорогах області скоєно 264 дорожньо-транспортні пригоди, що на 0,4% більше ніж у січні–вересні 2014р., внаслідок чого загинуло 75 осіб та поранено 311 осіб, що відповідно на 8,7% та на 0,3% більше січня–вересня 2014р.

Зовнішня торгівля товарами

За січень–серпень 2015р. обсяг **експорту товарів** склав 276,7 млн.дол. США, імпорту – 70,9 млн.дол. Порівняно з січнем–серпнем 2014р. експорт скоротився на 52,5%, імпорт – на 51,9%. Позитивне сальдо становило 205,7 млн.дол. (за січень–серпень 2014р. – 435,7 млн.дол.).

На формування позитивного сальдо вплинули окремі товарні групи: жири та олії тваринного або рослинного походження (99,4 млн.дол.), зернові культури (49,8 млн.дол.), залишки і відходи харчової промисловості (40,2 млн.дол.), механічні машини (18,2 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 3,90 (за січень–серпень 2014р. – 3,96).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 103 країн світу. У цілому область експортувала товари до 91 країни світу.

Обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 62,2 млн.дол., або 22,5% від загального обсягу експорту, та зменшився порівняно з січнем–серпнем 2014р. на 52,2%.

Серед найбільших партнерів-країн ЄС зросли експортні поставки до Португалії, Румунії, Чехії, Німеччини, серед інших країн – до Кореї, Республіки, Туреччини, Ізраїлю, Об'єднаних Арабських Еміратів. Водночас зменшилися поставки до Ірану, Ісламської Республіки, Польщі, Індії, Китаю, Саудівської Аравії, Іспанії, Єгипту, Російської Федерації.

Найсуттєвіші експортні поставки здійснювались до Російської Федерації – 11,6% від загального обсягу експорту (механічні машини, мінеральні продукти), Білорусі – 10,2% (залишки і відходи харчової промисловості, механічні машини), Туреччини – 10% (жири та олії тваринного або рослинного походження, залишки і відходи харчової промисловості), Індії – 7,9% (жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 7,1% (жири та олії тваринного або рослинного походження, механічні машини), Єгипту – 6,9% (зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження).

За січень–серпень 2015р. з області було експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 101 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 57,2 млн.дол., готових харчових продуктів – на 45,5 млн.дол., машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – на 38,4 млн.дол.

Імпорт товарів здійснювався з 64 країн-партнерів. Обсяг імпорту товарів із країн ЄС становив 29,3 млн.дол., або 41,3% від загального обсягу, та зменшився проти січня–серпня 2014р. на 57,1%.

Імпортні поставки порівняно з січнем–серпнем 2014р. зросли з Болгарії, Великої Британії, скоротилися – з Малайзії, Індонезії, Білорусі, Німеччини.

За січень–серпень 2015р. в область надійшло механічних машин на суму 19 млн.дол., засобів наземного транспорту, крім залізничного, – на 12,3 млн.дол., недорогоцінних металів та виробів з них – на 6,5 млн.дол., мінеральних продуктів – на 6,2 млн.дол., текстильних матеріалів та текстильних виробів – на 4,9 млн.дол., полімерних матеріалів, пластмаси та виробів з них – на 4,7 млн.дол.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлі за січень–вересень 2015р. становив 15468,4 млн.грн., що на 15,9% менше обсягу січня–вересня 2014р.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлі за січень–вересень 2015р. склав 6160,9 млн.грн., що у порівнянних цінах на 23% менше обсягу січня–вересня 2014р.

Обсяг роздрібного товарообороту за вересень 2015р. склав 774,8 млн.грн., порівняно з вереснем 2014р. – зменшився на 17,9%, з серпнем 2015р. – збільшився на 3,8%.

Ціни і тарифи

Індекс споживчих цін в області у вересні 2015р. порівняно з серпнем 2015р. становив 101,8%, з початку року – 139,3% (по Україні – 102,3% та 141,4% відповідно).

На споживчому ринку у вересні 2015р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1%. Найбільше (на 11,8% та 8,3%) подорожчали сало та яйця. На 3,5–0,6% зросли ціни на овочі, молоко, оливкову олію, кисломолочну продукцію, рис, масло, безалкогольні напої, м'ясо та м'ясопродукти, кондитерські вироби з борошна, інші продукти харчування, сири, цукор. Водночас на 2,4–0,4% знизилися ціни на маргарин, макаронні вироби, фрукти, шоколад, продукти переробки зернових, рибу та продукти з риби, кондитерські вироби з цукру.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби підвищилися на 2%, у т.ч. алкогольні напої – на 3,7%, тютюнові вироби – на 1,3%.

Одяг і взуття подорожчали на 13,7%, зокрема, головні убори – на 24,2%, взуття для чоловіків і жінок – на 22,1% та 16,9% відповідно, одяг для чоловіків і жінок – на 12,7% та 12,4% відповідно.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 2,3% відбулося головним чином за рахунок підвищення тарифів на електроенергію на 24,9%.

Зниження цін на транспорт у цілому на 1,9% пов'язано із здешевленням палива та мастил на 4,3%.

Послуги освіти подорожчали на 8,6% у т.ч. плата за навчання у закладах вищої освіти – на 20%.

Доходи населення

За січень–серпень 2015р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників (по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 3069 грн., що на 12,4% вище відповідного показника 2014 року.

В економіці області залишається значною диференціація рівня оплати праці серед видів економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці спостерігався у працівників підприємств транспорту, складського господарства, фінансової та страхової діяльності, добувної промисловості і розробленні кар'єрів, де заробітна плата працівників перевищила середній показник по області в 1,4–1,6 раза.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у поштової та кур'єрській діяльності, сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, операцій з нерухомим майном, адміністративного та допоміжного обслуговування, функціонування бібліотек,

архівів, музеїв та інших закладів культури, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, освіти, оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, будівництві, сільському господарстві, сфері наукових досліджень та розробок. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 53,2%–98,7%.

У січні–серпні 2015р. порівняно з січнем–серпнем 2014р. спостерігалось зменшення **реальної заробітної плати найманих працівників** на 24,9% (у січні–серпні 2014р. порівняно з січнем–серпнем 2013р. – на 1,6%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) впродовж січня–серпня 2015р. збільшилася на 22,3% і на 1 вересня 2015р. становила 38 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати на 1 вересня 2015р. становив 6,2% фонду оплати праці, нарахованого за серпень 2015р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж січня–серпня 2015р. збільшилася на 8,9 млн.грн. (у 2,3 раза) і на 1 вересня 2015р. становила 15,6 млн.грн. або 41% загальної суми боргу по області.

Упродовж січня–серпня 2015р. кількість працівників, перед якими є борги з виплати заробітної плати, збільшилася на 40,5% і на 1 серпня 2015р. становила 2,7 тис. осіб або 1,5% середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому по 5,7 тис.грн., що в 1,7 раза більше розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівнику за серпень 2015р.

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів на 1 вересня 2015р. становила 289,3 тис.грн.

Сума заробітної плати, не виплаченої працівникам підприємств-банкрутів, упродовж січня–серпня 2015р. зменшилася на 8,1% і на 1 вересня 2015р. становила 22,4 млн.грн. Серед міст та районів найбільша питома вага боргу цих підприємств припадала на м.Олександрію (73,1%).

На підприємствах, які призупинили виробничо-господарську діяльність у 2012–2014рр. (економічно неактивні), заборгованість із виплати заробітної плати на 1 вересня 2015р. відсутня

У січні–серпні 2015р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії** звернулося 121541 домогосподарство, з них у міській місцевості – 87007, сільській – 34534 домогосподарства.

Призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 96961 домогосподарству, що становило 79,8% загальної кількості сімей, які звернулися за наданням субсидій, з них у міській місцевості – 66146 домогосподарствам, сільській місцевості – 30815 домогосподарствам.

Загальна сума призначених місячних субсидій у січні–серпні 2015р. склала 31935 тис.грн., при цьому в міській місцевості – 22105 тис.грн., сільській місцевості – 9830 тис.грн. Середній розмір призначеної місячної субсидії на одну сім'ю у серпні 2015р. становив 282,2 грн. (у липні 2015р. – 417,8 грн.).

Організаціям, що надавали послуги, в січні–серпні 2015р. нараховано коштів у сумі 135497,8 тис.грн., перераховано – 123594,8 тис.грн. (113,6% суми отриманих населенням субсидій).

У серпні 2015р. отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 19,7% загальної кількості домогосподарств області.

За призначенням **субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** у січні–серпні 2015р. звернулося 35494 домогосподарства, у т.ч. в міській місцевості – 13025, сільській – 22469 домогосподарств.

Призначено субсидії 28970 домогосподарствам (81,6% з числа тих, які звернулися), у т.ч. 10978 домогосподарствам у міській місцевості та 17992 домогосподарствам у сільській місцевості. Загальна сума призначених субсидій готівкою становила 38813,2 тис.грн., у міській місцевості цей показник склав 16101,4 тис.грн., сільській – 22711,8 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на одне домогосподарство у серпні 2015р. становив 1435,4 грн. (у липні 2015р. – 1313,2 грн.).

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у січні–серпні 2015р. отримали 12016 домогосподарств на суму 16377,8 тис.грн. Заборгованість бюджетів із виплати субсидій населенню готівкою на 1 вересня 2015р. становила 27508,3 тис.грн.

У січні–серпні 2015р. **населенню нараховано плату за житлово-комунальні послуги** в сумі 499,2 млн.грн. Сплачено, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 512 млн.грн., що становило 102,6% нарахованих до сплати сум.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 1 вересня 2015р. склала 115,4 млн.грн., термін якої у серпні становив 1,8 місяця.

У серпні 2015р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 26,6% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 23,5%, вивезення побутових відходів – 15,2%, централізоване водопостачання та водовідведення – 11,3%.

Населенням області у серпні 2015р. сплачено за спожиту електроенергію 24,5 млн.грн. Заборгованість населення з оплати електроенергії на кінець серпня 2015р. становила 12,5 млн.грн.

Ринок праці

За даними обласної служби зайнятості на обліку цієї установи на кінець вересня 2015р. перебувало 16,1 тис. безробітних громадян області, що на 0,8% менше ніж на кінець серпня. Допомогу по безробіттю отримували 69,5% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області на кінець вересня 2015р. склав 2,74% населення працездатного віку.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, на кінець вересня 2015р. становила 1 тис. місць.

Навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець вересня 2015р. становило 16 осіб проти 12 осіб на кінець серпня.

За сприяння державної служби зайнятості у вересні 2015р. працевлаштовано 1,2 тис. осіб.

Серед зареєстрованих безробітних, що отримали роботу у вересні п.р., 63,5% становили жінки, 51,4% – молодь у віці до 35 років.

Частка працевлаштованих осіб порівняно з серпнем 2015р. збільшилася на 1,6 в.п. і у вересні становила 6,5% громадян, які мали статус безробітного в цьому місяці.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю у вересні 2015р., становила 12,6 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 1164 грн., що дорівнює 84,5% законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати.

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення області на 1 вересня 2015р., за оцінкою, становила 976,6 тис. осіб.

За січень–серпень 2015р. чисельність населення скоротилася на 3971 особу. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного скорочення (4583 особи). Водночас міграційний приріст населення склав 612 осіб.

Порівняно з січнем–серпнем 2014р. обсяг природного скорочення збільшився на 704 особи (на 18,1%) або з 5,9 до 7 осіб у розрахунку на 1000 наявного населення.

Порівняно з січнем–серпнем 2014р. зменшилась кількість новонароджених на 693 дитини (на 9,7%).

За січень–серпень 2015р. зареєстровано 11011 померлих осіб. Рівень смертності становив 16,9 особи на 1000 наявного населення (у відповідному періоді 2014р. – 16,8 особи).

За результатами міграційних процесів, що відбулись за вісім місяців 2015р. склався **міграційний приріст** населення, який становив 0,94 особи у розрахунку на 1000 наявного населення (у відповідному періоді 2014р. – 0,49 особи).

Порівняно з січнем–серпнем 2014р. зменшилась кількість осіб, які зареєстрували постійне місце проживання в області (на 1,9%), кількість вибулих скоротилась (на 5,3%).

Криміногенна ситуація

За повідомленням прокуратури області протягом січня–вересня 2015р. обліковано 13867 кримінальних правопорушень (на 9,4% більше ніж у січні–вересні 2014р.), з числа яких 13614 – виявлено органами внутрішніх справ,

207 – органами прокуратури, 62 – органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, та 20 – органами безпеки.

Із загальної кількості зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів тяжкі та особливо тяжкі склали 36,6%.

У загальній кількості злочинів 71,5% становили злочини проти власності, 10,1% – злочини проти життя та здоров'я особи, 3,4% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 2,7% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 2,5% – злочини проти громадського порядку та моральності, 2,3% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 1,9% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 1,6% – злочини проти правосуддя.

Протягом січня–вересня 2015р. обліковано 55 умисних тяжких тілесних ушкоджень (на 23,6% менше ніж у січні–вересні 2014р.), 43 очевидні умисні вбивства і замах на вбивство та 6 згвалтувань і замахів на згвалтування (відповідно на 15,7% та 45,5% менше ніж у січні–вересні 2014р.).

Порівняно із січнем–вереснем 2014р. кількість випадків хабарництва (22) зменшилася на 42,1%, проте кількість випадків грабежів (406) збільшилася в 1,6 раза, розбоїв (63), крадіжок (7998) та шахрайств (933), збільшилася відповідно на 40%, 28,9% та 4,9%.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 23 особи, які скоїли злочини у складі 6 організованих груп (злочинних організацій); закінчено 6 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–вересень 2015р. становила 9825 осіб (на 2,9% більше ніж у січні–вересні 2014р.), з числа яких 4064 жінки, 1001 особа похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 83 – неповнолітні та 57 – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (73,1%) від крадіжок та шахрайств – відповідно 6385 та 799 осіб, серед яких 41,3% – жінки (2968 осіб).

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 173 особи, з яких 39 осіб (22,5%) загинуло.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 134 особи, з яких 11,2% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 44,8% – вбито. Серед виявлених осіб, які вчинили злочини (2887), 30,5% раніше вже ставали на злочинний шлях, з них більше ніж кожний другий мав незняту або непогашену судимість, 14,7% вчинили злочин у групі, 14,9% знаходилися у стані алкогольного сп'яніння; 11,4% – жінки, 6,6% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 56,7%, безробітних – 22%.